

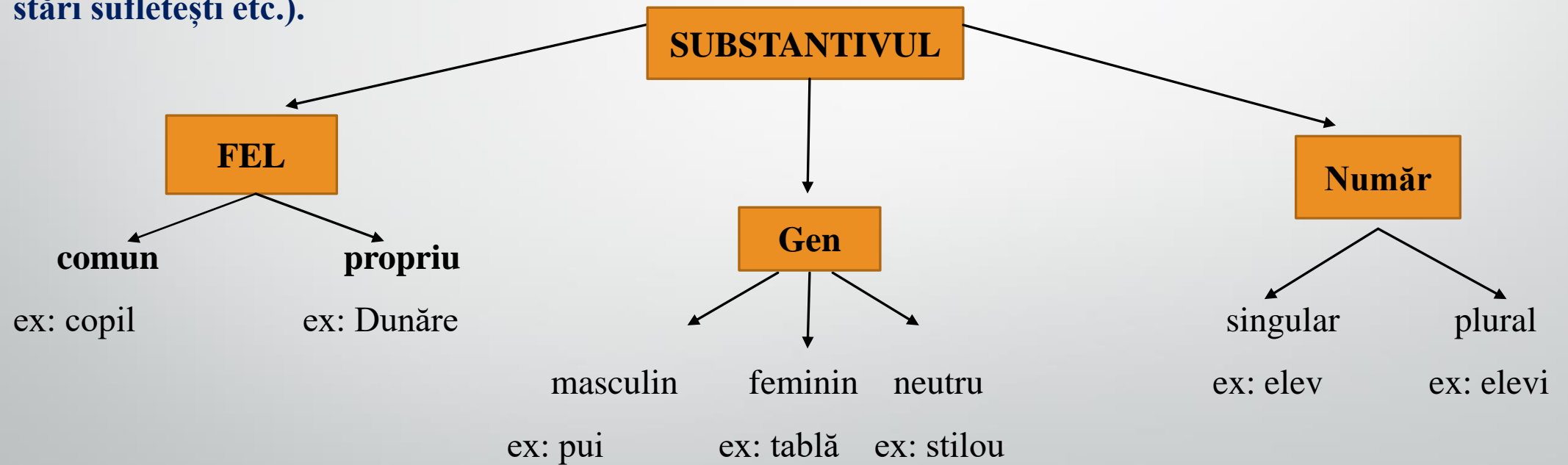

SUBSTANTIVUL
CAZURI. ARTICOL GENITIVAL

Profesor, Popa Marius

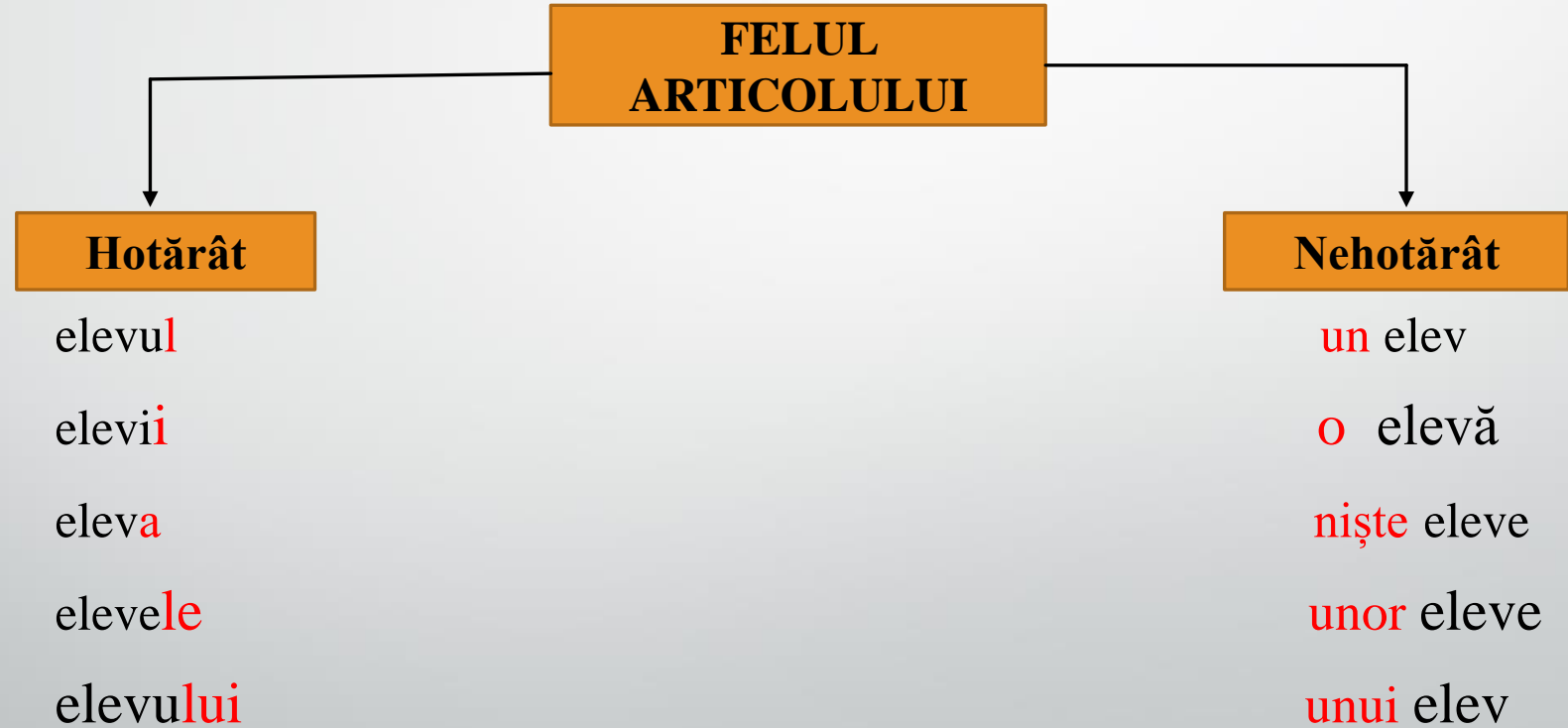
AMINTEȘTE-ȚI!

Substantivul este partea de vorbire care definește obiecte (ființe, lucruri, fenomene ale naturii, stări sufletești etc.).

Obs! Substantivul poate fi articular sau nearticulat.

Articolul însoțește un substantiv, arătând în ce măsură obiectul denumit de acesta este cunoscut vorbitorilor.

CAZURILE SUBSTANTIVULUI

Cazul este forma pe care o ia substantivul pentru a exprima legătura sa cu alte cuvinte din propoziție. Substantivul are cinci cazuri. Acestea se stabilesc, în general, cu ajutorul întrebărilor.

I. CAZUL NOMINATIV (N)

- răspunde la întrebările: cine?, ce?

Obs! În cazul nominativ, substantivul are funcție sintactică (parte de propoziție) de subiect sau de nume predicativ (NP).

a) **Subiect** (arată cine face acțiunea) ex: **Fratele** meu s-a întors de la magazin.

Cine?

Model de analiză: Fratele= subst. comun, gen masc., nr. sg., caz N, artikulat cu articolul hotărât „-le”, funcție sintactică de subiect.

b) **Nume predicativ** (precizează caracteristica sau însușirea subiectului)

ce este acesta?

ex: Acesta este un copil inteligent.

Model de analiză: un copil= subst. comun, gen masc., nr. sg., caz N, funcția sintactică de NP., artikulat cu articolul nehotărât „un”.

II. CAZUL ACUZATIV (AC)

Obs! În cazul acuzativ, substantivul are funcție sintactică de complement (c) sau atribut (atr.), fiind însoțit, de obicei, de prepoziții.

a) **complement** (determină un verb)

– răspunde la întrebările: pe cine?, ce?, pentru cine?, pentru ce?, la cine?, la ce?, despre cine?, despre ce?, cu cine?, cu ce?, cum?, unde?, când? etc.

ex.1 Naratorul relatează o întâmplare hazlie.

Model de analiză: o întâmplare= subst. comun, gen feminin, nr. sg., caz Ac., funcție sintactică de complement, articulat cu articolul nehotărât „o”.

ex.2 Am primit de la Elena o felicitare.

Model de analiză: de la Elena= subst. propriu, gen feminin, nr.sg., caz Ac., funcție sintactică de complement, precedat de prepoziția compusă „de la”.

b) **Atributul** (determină un substantiv)

-răspunde la întrebările: care?, ce fel de?

ex. Bobocul de trandafir s-a ofilit.

Model de analiză: de trandafir= subst., comun, gen masculin, nr.sg., caz Ac., funcție sintactică de atribut, precedat de prepoziția „de”.

Obs! Substantivele în cazul Ac. pot fi însoțite de prepozițiile: pe, de, la, cu, în, până, spre, de la etc.

EXERSEAZĂ!

Asociază prin unire cele două coloane, indicând cazul și funcția sintactică a cuvintelor evidențiate:

- a) Trenul merge până la Sinaia. → subiect, N
- b) Acesta este magazinul nou construit. → nume predicativ, N
- c) Dorul ei este nemărginit. → atribut, AC
- d) Îmi plac filmele de aventuri. → complement, AC
-

III.CAZUL GENITIV (G)

Obs! În cazul genitiv, substantivul are funcție sintactică de atribut (atr.) și determină un alt substantiv, fiind însoțit, de obicei, de prepoziții.

a) **Atributul** (determină un substantiv)

- răspunde la întrebările: al cui?, a cui?, ai cui?, ale cui?.

ex.1 Romanul Elenei este interesant.

Model de analiză: Elenei= subst. propriu, gen feminin, nr. sg., caz G., funcția sintactică de atribut, articulat cu articolul hotărât „-i”.

ex.2 Lupta împotriva răufăcătorilor continuă.

Model de analiză: împotriva răufăcătorilor= subst. Comun, gen masc., nr. pl., caz G., funcția sintactică de atribut, articulat cu articolul hotărât „-lor”, precedat de prepoziția „împotriva”.

ex.3 Am aplaudat acest merit al colegei noastre.

↙
articol genitival

Model de analiză: al colegei= subst. Comun, gen feminin, nr.sg., caz G., funcția sintactică de atribut, articulat cu articolul hotărât „-i”, însoțit de articolul genitival „al”.

EXERSEAZĂ!

Identifică substantivele în cazul genitiv din următoarele enunțuri și precizează funcția lor sintactică:

Roșul semnifică sângele înaintașilor noștri, vărsat pe pământul românesc de-a lungul veacurilor. Galbenul exprimă grandoarea țării, prestigiul și virtutea. Albastrul semnifică seninul cerului, al cugetului și al gândirii neamului românesc, credința și puterea cu care suntem legați de pământul patriei.

- substantivele evidențiate se află în cazul genitiv cu funcția sintactică de atribut.

ARTICOLUL GENITIVAL (ART. GEN)

Articolul genitival se acordă în gen și număr cu substantivul determinat și nu cu substantivul în genitiv pe care îl însoțește.

Formele articolului genitival

	masc	fem.	neutru
singular	al	a	al
plural	ai	ale	ale

EXERSEAZĂ!

Completează spațiile libere cu forma corectă a articolului genitival:

a) Acest stilou **al** colegului meu este albastru.

n. sg. n. sg.

b) Această carte **a** elevului este nouă.

f.sg f.sg

c) Am văzut în parc câinii simpatici **ai** vecinilor.

m. pl m. pl

d) Am citit cărțile de geografie **ale** fratelui.

f. pl f. pl

IV. CAZUL DATIV (D)

Obs! În cazul Dativ, substantivul are funcție sintactică de complement (c) și determină un verb.

a) **Complement** (determină un verb) – răspunde la întrebarea: cui?

ex.1 I-am adus Mariei un buchet de flori.

Model de analiză: Mariei= subst., propriu, gen fem., nr. sg., caz D., funcția sintactică de complement, articulat cu articolul hotărât „-ei”.

Obs! Substantivele proprii terminate în consoană sunt precedate de articolul hotărât „lui” , atunci când se află în cazul dativ.

Ex.2 I-am spus adevărul lui Radu.

art.hot

Ex.3 I-am adus farfuria lui Carmen.

art. hot

EXERSEAZĂ!

Identifică substantivele în cazul dativ din următoarele enunțuri și precizează funcția lor sintactică:

- a) Mihai i-a cumpărat **fratelui** său o tabletă.
- b) Îi cer **prietenei** mele să mă ajute pentru a termina prezentarea.
- c) El i-a adus **Mariei** o carte despre steagurile lumii.

● substantivele evidențiate se află în cazul dativ cu funcția sintactică de complement.

Observă!

Substantivele colorate cu mov în enunțurile de mai jos au aceeași formă cu cea pentru cazul dativ, dar nu au funcție de complement, deoarece întrebarea se pune unui substantiv, nu unui verb.

- a) Buchetul **mamei** este superb.
- b) Reacția **colegului** m-a impresionat.
- c) Prezentarea **Ioanei** și **a Floricăi** mi-a plăcut foarte mult.

V. CAZUL VOCATIV (V)

Obs! În cazul vocativ, substantivul exprimă o chemare adresată cuiva pentru a-i atrage atenția.

Substantivul în acest caz nu are funcție sintactică.

ex.1 **Bunicule**, ne spui o poveste?

ex.2 Ne spui, **bunicule**, o poveste?

ex.3 Ne spui o poveste, **bunicule**?

Ce observăm în exemplele de mai sus?

- substantivul în cazul vocativ se desparte prin virgulă de restul propoziției;
- își schimbă locul în propoziție fără să afecteze înțelesul ei;

Obs! Substantivul în vocativ nu trebuie confundat cu subiectul.

ex.1 **Maria**, ești la școală? Am vorbit acum cu doamna profesoară și mi-a zis.

ex.2 **Maria** este la școală. Am vorbit acum cu doamna profesoară și mi-a zis.

ex.3 **George**, citește! Cartea pe care a-i împrumutat-o este foarte interesantă.

ex.4 **George** citește cartea pe care a împrumutat-o de la bibliotecă.

● În exemplele 2 și 4 substantivele evidențiate nu sunt în cazul vocativ, deoarece le lipsesc semnele distinctive: virgula și semnul exclamării. Acestea sunt subiecte și se află în cazul nominativ.

Model de analiză: Maria= subst. propriu, gen feminin, nr. sg., caz V, fără funcție sintactică.

RECAPITULAREA CAZURILOR

Cazul	Întrebări	Funcții sintactice	Exemple
Nominativ	cine?, ce?	subiect	Lecția se predă azi.
		nume predicativ	Poetul este Eminescu.
Acuzativ	pe cine? , ce?, cu cine?, cu ce?, cum?, despre cine?	complement	Vorbim despre substantiv astăzi.
	care?, ce fel de?	atribut	Tortul de ciocolată este bun.
Genitiv	al cui?, ale cui?, a cui?, ai cui?	atribut	Exemplele profesorului sunt attractive.
Dativ	cui?	complement	I-am telefonat prietenului meu.
Vocativ	nu are	nu are	Copile, nu traversa strada!

ANALIZA SUBSTANTIVELOR

Se dă textul:

Blândețea lui aprilie ne umplea tuturor sufletele ca un abur de melancolie și de doruri nedeslușite.

Analizează substantivele din text.

Blândețea= subst. comun, gen feminin, nr. sg., caz N, funcția sintactică de subiect, articulat cu articolul hotărât „-a”;

lui aprilie= subst. comun, gen masculin, nr. sg., caz G, funcția sintactică de atribut, articulat cu articolul hotărât „lui”;

sufletele= subst. comun, gen neutru, nr. pl., caz AC, funcția sintactică de complement, articulat cu articolul hotărât „-le”;

un abur= subst. comun, gen masculin, nr. sg, caz AC, funcția sintactică de complement, articulat cu articolul nehotărât „un”;

de melancolie= subst., comun, gen feminin, nr. sg., caz AC, funcția sintactică de atribut, precedat de prepoziția „de”;

de doruri= subst. comun, gen masculin, nr. pl., caz AC, funcția sintactică de atribut, precedat de prepoziția „de”.